

25

El futur de la TV pública

Barcelona, 1997

PRESENTACIÓ¹

¡Error! Marcador no definido.

JORDI SÀNCHEZ:

El debat que anem a començar és un més dels que ja fa uns quants anys organitzen les Fundacions Serveis de Cultura Popular, Jaume Bofill, Esico i Pacis. L'objectiu del debat és gaudir d'una estona de reflexió conjunta i d'intercanvi d'opinions a l'entorn d'aspectes que poden tenir un interès per al país i per les temàtiques de treball d'aquestes fundacions. El tema d'avui és el paper de la televisió pública i el seu futur. Donat que en tot allò que són els models televisius en el nostre país estem en un moment de canvis importants, hem considerat que aquest era un tema d'interès. Particularment interessant hauria de ser tot el que fa referència al paper de la televisió pública ja que aquesta s'alimenta en bona part dels pressupostos governamentals, és a dir, dels impostos que els ciutadans paguem. Aquest fet, com a mínim, obliga a dedicar una especial atenció a la televisió pública, al model de comunicació que la sustenta, als seus objectius i a la seva programació.

El debat està previst que funcioni de la forma habitual. Hem convidat tres persones per tal que iniciïn i centrin alguns dels temes que poden tenir interès al voltant de l'anunciat del debat. Els hem demanat que tinguin una intervenció d'uns deu minuts, aproximadament, per tal que després, un cop hagin fet les seves intervencions, i de forma absolutament lliure, la resta de persones que esteu presents en aquesta Aula Provença pugueu participar. Ens podrem donar per satisfets si

¹ La presentació i moderació del debat van anar a càrrec de Jordi Sánchez. El debat es va celebrar el 12 de desembre de 1996.

entre tots plegats aprofundim al voltant del tema que ens ha aplegat avui. El debat es gravarà i posteriorment es transcriurà. Tots han portat el text per escrit. El fet és que només hem pogut fotocopiar-ne un i l'inclourem posteriorment en el debat. Crec que no hi ha cap problema en el fet que només circuli el paper d'una de les persones ja que el poc temps ha estat el que ha impedit de fotocopiar-ne la resta. Sense més preàmbuls us passo les notes que ha preparat l'Imma Tubella i us presento tres persones, que segur que tots coneixeu: en Jaume Ferrús que en l'actualitat és director general de Canal Satélite Digital i que, a part d'aquesta important responsabilitat que té ara en aquests moments, va ser durant un bon grapat d'anys el director de Televisió de Catalunya i, per tant, és una persona que des de la seva experiència en el sector públic i ara en el sector privat, segur que pot presentar reflexions interessants. Ens acompanya també en Joan Manuel Tresserras, professor a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB que és una persona que ha dedicat una part del seu treball intel·lectual a repensar qüestions de la comunicació de masses i de com això té un reflex en la cultura popular del país i també per tant en els mitjans de comunicació. I finalment us presento l'Imma Tubella, que ja fa un bon grapat d'anys que està vinculada a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i que de fet exerceix una tasca de responsabilitat en tot el que és el seu gabinet d'estudis. M'atreviria a dir que és una de les persones de la Corporació i del nostre país que està més al corrent de tot el que succeeix en les televisions d'arreu del món i que per tant té una informació privilegiada que sens dubte agraiem que la vulgui compartir amb nosaltres. Sense més preàmbuls us dono la paraula i si us sembla, per l'ordre en què esteu asseguts: Jaume Ferrús, Joan Manuel Tresserras i Imma Tubella.

JAUME FERRÚS:

La meua intenció és fer una mica l'avanç de la televisió pública del futur. Primer parlaré del futur pròxim des del punt de vista de viabilitat

tecnològica i econòmica, una mica de la televisió pública i després sobre què passa amb la televisió pública i el seu futur a Catalunya. Procuraré fer-ho amb la brevetat que convé perquè després hi hagi debat.

Últimament, tots heu sentit parlar de plataformes, de cable, de satèl·lit, d'interactivitat, d'abundància de canals, de televisions temàtiques... i tot això no són més que elements conseqüència d'una revolució produïda per una altra paraula que gairebé sempre va aparellada a aquestes coses: el digital. El digital és un atribut de sistemes de comunicació i d'informació que avui dia ho acompanya tot. Un atribut que, jo crec, d'aquí a un parell o tres d'anys no serà ni atribut, haurà caigut en la total obsolescència perquè es donarà com una cosa ja sabuda i serà l'únic element que s'utilitzarà per transmetre informació. Aquesta tecnologia digital permet, primordialment, quantitat, qualitat d'aquesta quantitat i integració de tots els llenguatges de comunicació: àudio, vídeo, dades...; és a dir, llenguatge multimèdia. Permetent interactivitat i escalabilitat qualitativa, fa que, mantenint el mateix llenguatge, poc a poc vagi augmentant la qualitat amb la mateixa tècnica. Aquests sistemes es poden transmetre amb cable, amb satèl·lit, amb altres tècniques, però en el fons són la mateixa cosa. El cable, el satèl·lit i totes aquestes coses són sistemes de transmissió. La importància, de totes maneres, com tot en aquest món, està en els continguts. Cap d'aquestes tecnologies no és cap objectiu sinó que precisament l'objectiu fonamental, el que mou l'interès de la gent, és el contingut d'aquesta informació. Però aquesta tecnologia dona oportunitats a nous continguts, perquè fa més eficient la transmissió i per tant permet dedicar més recursos al contingut sense deixar de banda la qualitat. I amb aquest llenguatge integrat entrem en una nova era del que hauríem de dir que és un nou producte. A partir d'aquest moment en aquest món perd sentit parlar de canals. Què són els canals? Tenim una imatge de canals de televisió, però en aquest nou món ens trobem davant l'administració d'una sèrie d'informació on es barregen dades, sons i, de fet, canals tal com es coneixien avui. Per tot això, en el projecte que estem posant en marxa, actualment ens trobem realment incòmodes

amb la paraula canal, perquè no vol dir res. Què són trenta canals? N'hi ha que són de televisió, n'hi ha que són de servei d'informació, n'hi ha que són només de música... Més aviat hem de parlar de serveis de comunicació i d'un nou període de subministrament d'informació.

Tots aquests sistemes (cable, satèl·lit) es posicionaran en funció de factors externs, de la demanda quan comenci a posar-se en funcionament, de les oportunitats que provoqui la reglamentació, de la cobertura i de la velocitat d'implantació. Posem l'exemple del cable. Fa només sis mesos jo estava treballant en una empresa de cable que pràcticament ha tancat, perquè vèiem la velocitat amb què evolucionen les coses, i ara treballo en el satèl·lit digital. A Espanya el cable pràcticament ha mort abans de néixer. No és fàcil enumerar les causes, però podríem apuntar que hi ha hagut una lentitud reglamentària, potser també hi havia interessos econòmics d'operadors que els interessava que el cable no sortís perquè no els fes competència o potser per una excessiva reglamentació, probablement perquè l'administració tenia massa por per creure que era una cosa de gran poder. Contràriament a això, jo crec que tenir aquesta informació ja no és poder, precisament per l'explosió d'informació que la comunicació provoca.

El cable serà un sistema que passarà a ser simplement complementari dels sistemes que s'oferiran via satèl·lit, que permetran a la gent una recepció directa, més immediata i més eficient. Malgrat tot, es diu que el cable té la capacitat de la interactivitat i que permetrà, per tant, altres coses que el satèl·lit no permet. Però això està buit de contingut i no perquè no sigui veritat. És cert que el satèl·lit sol, només és unidireccional des de l'emissor fins al receptor, però ja hi ha un cable a totes les cases, que és el cable telefònic que permet un retorn i que aquest retorn encara té molta més capacitat que la que coneixem. De fet hi caben moltes més coses del que ara porta, precisament amb la tècnica digital. A més es dona el cas que a les cases, en el consum domèstic, no diré en el consum industrial de la comunicació, la necessitat d'interactivitat és molt asimètrica, és a dir, és molt diferent la

informació que hem d'enviar de la que rebem. Per tant, un sistema de satèl·lit que envia molta informació i d'una forma molt eficient a tothom i rep el retorn a través d'un cable telefònic és un sistema molt equilibrat en funció de la demanda domèstica.

Aquesta situació ens porta a sistemes en què, com he dit abans, allò important és el contingut, però els continguts seran tots els que siguem capaços de crear o imaginar. La programació, a partir d'aquesta nova era, es converteix en una distribució de paquets d'informació. Aleshores aquí neixen oportunitats de llenguatges nous que administrant aquests *bits* o aquesta informació donaran continguts i formes més o menys semblants a les que fins ara coneixem però que es distribuïran en tres grans àrees: i) el vídeo, canals de vídeo com coneixem, potser més il·lustrats des del punt de vista qualitatiu d'imatge, potser sense interferències, amb un format més panoràmic, associat amb àudio més generosament, que admet llengües i estéreo simultàniament, ii) simplement canals d'àudio, junts o separats del vídeo com abans he dit, i iii) dades, sistemes de programació, de navegació a través de la informació de la mateixa televisió, sistemes de telesoftware, d'enviar software a través de sistemes de subtitulació en diferents llengües simultàniament, perquè poden ser globals.

Globalment, estem en una nova categoria de producte, perquè tot això són paquets de serveis. Quan es parla ara de satèl·lit digital no es pot pensar que el contingut que portarà serà un servei que semblant a la televisió que coneixem o al que fins ara s'ha parlat com a continguts d'informació en el cable, o fins i tot a la dels satèl·lits que actualment existeixen, els satèl·lits analògics. Per això doncs ja dic que és molt difícil associar aquest nou concepte al terme 'canal'. Això és la part tecnològica, la part de disponibilitat que ens dona el llenguatge, i això ens marca una era, unes oportunitats.

Com he dit, un dels atributs importants és la quantitat; i la quantitat permet molta oferta. Per tant permet segmentar molt els continguts

destinats a interessos molt diversos. Aleshores, què pot fer la televisió pública en aquesta era de multicanal? Quina missió té? La meva opinió és que la televisió pública té la mateixa missió que tenia abans. Crec que té per missió suplir els dèficits de comunicació audiovisual que tingui un col·lectiu i això tant és en una situació com en l'altra. Evidentment, en una situació de monopoli aquest dèficit és tot, per tant la televisió pública ho fa tot. En un espai on ja hi ha televisió privada i en abundància a la televisió pública ja no li cal fer tant, o la seva missió és fer menys coses que les que feia abans, i en una era de multicanal ja fa molt poc, crec jo, perquè d'entre tota l'oferta que es pot donar es pot pràcticament assegurar molts o la majoria dels continguts necessaris si hi ha iniciativa suficient. És evident que els dèficits, com tot, són difícils de satisfer en funció de la demanda que hi hagi. Cada societat podrà arribar fins a un nivell o altre en funció dels recursos que hi vulgui dedicar. Per tant, en aquesta situació d'abundància de canals la pregunta seria: quin espai queda per a la televisió pública?, ja que en les televisions públiques per excel·lència que arriben a Catalunya (la 2 i el Canal 33), tots els seus continguts explotats en canals diversos estaran en oferta abans d'un any i, per tant, hi haurà canals temàtics d'història, de natura, d'esports, de música, informatius i de divulgació científica, i canals de reportatges, i de salut. Per tant aquests continguts que són de consum minoritari i que ara estan ubicats i justifiquen perfectament un servei com tenen aquestes dues cadenes que comentava, tindran una opció d'una altra manera -evidentment pagant, en aquest cas, però és que en l'altre també es paga. Per tant, podríem considerar que avui dia, els canals generalistes a la carta són l'exemple d'aquestes televisions públiques, d'aquestes que tenen més imatge de televisió pública ja que exploten amb una oferta més diversa. I aleshores la pregunta és: i la televisió pública? Aquesta és la meva opinió sobre quin hauria de ser el seu paper o de quin ha estat sempre el seu paper: cobrir dèficits.

En aquesta situació, a Catalunya, ¿és necessària la televisió pública? Podria ser una contradicció, però jo opino que sí, que és molt necessària perquè vivim en un espai superposat en una altra cultura, no tant sols

lingüística, i aquesta superposició ens posa en una situació molt desfavorable i per tant, aquí, en català tenim el dèficit d'haver de competir amb televisions que tenen un espai territorial més gran i consegüentment un mercat més gran, una capacitat de donar continguts qualitius i quantitius més grans. A més, el bilingüisme a Catalunya només és d'una part i això posa una certa dificultat a fer rendible una oferta en català en aquest país. Per tant Catalunya té un dèficit que necessita ser cobert per una televisió pública, i el dèficit és la televisió en català. Té aquest dèficit i el tindrà per sempre, en funció de la dimensió de país que tenim i de la importància que la llengua té per al nostre país. Per tant, la televisió pública de Catalunya, Televisió de Catalunya fonamentalment, manté una missió absolutament compatible amb la missió que ha de tenir la televisió pública: una missió normalitzadora des del punt de vista de la llengua, no perquè la gent parli millor el català sinó perquè la gent pugui viure televisivament en català, en la seva llengua. I com que no hi haurà iniciatives privades que puguin suplir amb dignitat aquesta oferta, és necessari pensar que s'ha de suportar una televisió pública. Un altre problema seria com s'ha de pagar, però d'això en podem parlar després.

Actualment crec que TV3 i Canal 33 donen una oferta que permet viure televisivament en català. Aquestes televisions no fan necessari -i aquest és un dels objectius fundacionals- veure altres televisions per estar ben informat, ben entretingut. En general cobreixen tots els aspectes, donen una oferta completa en la situació actual. Però demà, aquesta televisió que diem de molts canals temàtics, amb moltes ofertes especialitzades, desequilibrarà aquesta situació.

Molts dels canals ens vénen ja en anglès i en alemany. Amb l'oferta disponible via satèl·lit, hi haurà una explosió de canals en castellà. El mes de gener nosaltres començarem amb una oferta de trenta canals en castellà i trenta de música. Això crea una situació que obliga a repensar un altre esforç, que ja s'està fent, per cobrir aquest nou dèficit que apareixerà immediatament. Crec que no es podrà fer tanta segmentació

en català com es produeix en castellà, i en castellà es pot produir molt menys del que es produeix en anglès. Per tant, tindrem unes àrees concèntriques que s'aniran reduint. Les temàtiques de més consum (documentals, infantils, cinema, esports, informació) han de fer un gran esforç perquè n'hi hagi almenys una en l'oferta, i que la més digna possible, des del punt de vista de contingut, sigui en català. Una altra òrbita més especialitzada on no podrem arribar perquè el segment s'haurà reduït, seria un canal de caça i pesca. Dificilment hi haurà la versió catalana només per als pescadors i caçadors de Catalunya; és difícil suportar el que s'hagi de pagar. Després hi ha una òrbita encara més especialitzada que serà en anglès. Per tant, tenim unes àrees cada vegada més reduïdes però crec que hem de fer un esforç importantíssim perquè el consum de les temàtiques més usades estiguin en disposició de tenir-ne també versió en català.

En els espais madurs, on ja hi ha molts canals i hi són des de fa temps, malgrat tota aquesta gran oferta, la televisió generalista, la televisió oberta, manté una gran quota d'audiència. Vol dir que és també la que la gent més veu. Crec que és als Estats Units que un 60% encara veu les tres o quatre cadenes que cobreixen tot el país. Ja hem vist que amb TV3 i el Canal 33 aquest és un flanc ben cobert. Des d'aquest 60 fins al 95% el cobreixen quatre o cinc gèneres de televisions temàtiques. Són la d'informació les 24 hores, els documentals com Discovery, les de música com MTV i els canals que interessen a molta gent. L'altre 5% interessa a molt pocs. Aquests són els canals a què segurament no podrem arribar. Resignació. Haurem d'aprendre anglès a més d'aprendre castellà perquè hi ha segments que ni el castellà no hi podrà arribar.

Crec que hi ha oportunitats i s'ha de fer un gran esforç una altra vegada per aconseguir normalitzar el país des del punt de vista lingüístic en aquesta nova era que apareix i si es fa un esforç des de l'inici, probablement no serà tan costós com podria semblar. És a dir, si es fa l'esforç, per exemple en les pel·lícules (en el cas del cinema) aquestes

s'estrenaran en català. Si hi ha 200 pel·lícules que s'estrenen a l'any i s'estrenen en català, quan es facin en *Paper view* l'oferta ja hi serà en català. Quan es facin per Canal + també hi haurà la versió en català, quan es facin per televisió oberta, TV3 ja les tindrà doblades i quan vagin a les televisions temàtiques de cine també ja estaran doblades. És a dir, és important fer l'esforç al començament de la cadena perquè després pugui ser utilitzat en tots els segments d'aprofitament del món audiovisual en els diferents segments que arriben fins aquesta segmentació tan especialitzada. Hi ha oportunitats per aconseguir aquest propòsit d'una forma eficient; i a més també hi ha oportunitats, des del punt de vista creatiu, perquè aquesta globalització dóna oportunitats. No tot ha de ser doblat, sinó que es pot produir per al món, però no pensant en produir-ho tot, perquè hi ha coses que altra gent ja les fa molt bé. Hem de buscar coses, segments, temes, tipus de reportatges, etc. Si pretenem fer grans pel·lícules potser no ho podrem aconseguir, però potser sí que amb certs tipus de reportatges podrem posicionar-nos en algun lloc determinat pensant en produir no solament per a Catalunya. Entre aquestes dues oportunitats no s'ha de ser pessimista, però cal estar molt en guàrdia.

JOAN MANUEL TRESSERRAS:

Hauríem de considerar que, en aquests moments, la televisió és reconeguda com el principal agent de construcció de l'espai públic i, probablement, com un agent fonamental, en qualsevol debat sobre el que és actualment la democràcia. Però no solament és això, és també l'agent més potent de construcció d'identitats i de noves formes d'organització social. És a dir, substitueix i funda noves formes d'organització social. A través de la televisió es creen els nous subjectes històrics des de fa anys. En definitiva, és una cosa molt important i en aquest punt discreparia del que deia el senyor Ferrús que la televisió s'ha de plantejar en termes de satisfacció de dèficits. Més aviat crec que la importància d'aquest mitjà és tan gran i en coneixem tan poques coses

encara, que no sols la podem plantejar si té sentit la televisió pública en termes de dèficits comunitaris, sinó que hi ha tot un conjunt de projectes comunitaris que exigeixen que qualsevol comunitat, sobretot si és petita i té problemes de reproducció històrica, no pot prescindir de tenir en règim de propietat col·lectiva o pública tot aquest poderosíssim instrument de reproducció i producció cultural que és la televisió.

Un altre punt important que volia comentar a propòsit de les noves tecnologies i d'aquest canvi tecnològic que s'està produint a la televisió, que realment és molt important, és el fet que ja fa uns quants anys que hi ha una mena de llindar nou i determinat per la consideració següent: durant molt de temps els canvis tecnològics han vist com s'escurçava el temps de la seva aplicació i com l'impacte social era cada vegada més immediat. Cada nou mitjà, fill d'un canvi tecnològic, s'ha vist aplicat més ràpidament i el seu impacte ha estat més contundent més aviat. Això, en part, s'explica perquè l'aplicació d'aquestes noves tecnologies, o bé satisfieien necessitats prèvies existents, o eren capaces de suscitar una nova necessitat molt ràpidament perquè intervenien en un terreny una mica verge, com és el cas de la televisió o la ràdio. És evident que una part d'aquests canvis culturals espectaculars van deixar en ridícul aquells que vaticinaven que l'automòbil fracassaria perquè arribaria un moment que no hi hauria prou gent capaç de conduir els cotxes o que el telèfon no arribaria mai a les cases perquè caldria tantes telefonistes enganxant i desenganxant línies que seria impossible. Per tant, no voldria fer l'ingenu però sí que crec que hi ha un llindar de la necessitat que està creant problemes sobretot en alguns nuclis del món occidental on el canvi s'ha instal·lat com a moda permanent, que realment el tema de les autopistes de la comunicació va més a poc a poc del que s'havia dit en un començament i, en l'aplicació de noves tecnologies, s'està produint un cert retard en el sentit que l'èxit d'aquestes tecnologies no és tan ràpid com s'havia previst. Això és així, en part perquè costa de provocar l'aparició d'aquesta demanda social. És a dir, hi ha franges de població cada cop més joves que tenen dificultats d'adaptar-se

quotidianament al canvi i d'acceptar l'autocreació d'aquesta nova necessitat. De televisió la gent ja en té. Evidentment, la multiplicació de l'oferta televisiva provocarà un canvi de costums però crec que aquest 60% d'audiència de les grans cadenes dels Estats Units mostra fins a quin punt el canvi no es precipitarà sinó qui hi haurà un temps d'adaptació, maniobra i reacció.

Entenc la televisió pública en termes de necessitat urgent (en el cas de Catalunya la precarietat audiovisual és clara). Cal que una televisió pública operi com a empresa i que de cara a fora pugui operar com a empresa privada, tot i que políticament és molt discutible. És imprescindible per a garantir-nos l'existència d'un sector audiovisual, per a reproduir-nos culturalment, perquè forma part dels requeriments de l'època. A banda d'això, entrant en el tema del finançament, la televisió pública hauria d'estar finançada per la televisió privada. Les televisió privades van començar a operar a l'Estat espanyol amb uns costos inicials socialment inadmissibles. Es van trobar un país de telespectadors en què tothom tenia ja l'aparell receptor a casa, una societat que havia estat 30 anys educant-se per a ser telespectador i no pagar res per això. Aquest canvi cultural no es fa gratuïtament, hi ha uns costos socials històrics que converteixen un país de cultura tradicional en un país de telespectadors. Resulta que l'Estat regala unes empreses perquè obrin el cove i ingressin diners. Això no és normal. L'Estat fa un mal ús d'un patrimoni que ha tingut uns costos socials històrics. Per tant, l'Estat hauria pogut llogar aquest mercat que havia tardat 30 anys a construir. De fet, la situació econòmica de la televisió pública ja sabem tots quina és i s'haurien pogut arbitrar mecanismes. Les televisions privades parlen de competència deslleial perquè la pública té publicitat, però no solament s'ha de reivindicar el dret de la pública a incorporar publicitat sinó que, a més, s'hauria d'exigir la reparació d'aquests costos històrics. Ja sé que és una idea difícil de vertebrar i concretar però tot gran canvi històric es fa amb unes energies i uns costos. No és economia ortodoxa això que defenso però sí que és un argument de pes a l'hora de plantejar que, donada la naturalesa

actual de la cultura industrial, és increïble que l'Estat administri concessions que pot pràcticament regalar. Això és una privatització en el pitjor ús de la paraula.

Per una altra banda em sembla imprescindible que la televisió pública assumeixi amb tanta transparència com sigui possible un paper decidit actuant com a empresa. La situació del país és la que és. Els costos inicials del franquisme tampoc no ens els han tornat però, donada la situació, l'empresa aquesta hauria d'assumir responsabilitats per tal de no perdre el tren. De cara al futur se li hauria d'exigir a més que continués fent la funció que ja fa com a televisió pública ampliant el registre; és a dir, fins ara la "salvació" de la cultura catalana ja era un motiu legitimador suficient. Però és que, a més, en aquesta televisió, com en l'estatal -que també té un pes i una infraestructura potent a Catalunya- haurien d'intentar satisfer cada vegada més aquelles funcions que televisions públiques (com la nordamericana) també fan d'una forma més intensa que ara. Hi ha una qüestió bàsica: els objectius socials entre una televisió pública i una televisió privada són diferents. No crec que la lògica del mercat o la influència política siguin les lògiques socials a tenir en compte. Qualsevol altra lògica social no serà mai assumida per televisions privades. Per tant, la televisió pública és una exigència històrica i no crec que immediatament pugui deixar de ser-ho.

Tenim, per tant, el problema del finançament. Crec que la televisió pública s'ha de finançar amb subvenció, hi ha d'haver una subvenció pública, però podríem discutir si una part d'aquesta subvenció ha de ser finalista i si ha d'anar associada a la percepció d'uns impostos especials. Una part de la subvenció hauria de procedir d'un cànon cobrat a les televisions privades sense ànim d'espoliació ni de coartar la llibertat, ni d'intentar regular per via econòmica la presència de televisions privades. Com més canals hi hagi, millor; com més llengües hi hagi, millor... No es tracta de protegir una reserva perquè no tindria cap sentit, sinó que

es tracta de trobar uns mecanismes que permetin la reparació d'aquests costos històrics.

IMMA TUBELLA:

En referència al tema que heu apuntat a l'entorn del cable i del satèl·lit, jo no diria que el cable ha mort abans de néixer, com algú ha insinuat. Crec que al final del camí encara hi ha el cable. L'altre dia llegia en una revista anglesa la comparació entre el moment que vivim i el moment en què es va planificar el transport a Anglaterra a començaments del segle XIX. Hi havia l'inici de la construcció de la via fèrria però ningú no hi creia i tothom va invertir en els canals aquàtics que en poc temps van quedar obsolets. Poso un altre exemple: els periodistes nordamericans i anglesos quan tornaven de la II Guerra Mundial es negaven a organitzar els serveis informatius de la televisió perquè deien que la televisió era un mitjà sense futur, que el que era sòlid era la ràdio.

No hem parlat encara de model, de què volem dir quan parlem de televisió pública. En aquest moment hi ha televisions públiques amb publicitat i sense publicitat, televisions públiques a nivell europeu i estatal, a nivell nacional n'hi ha de centralitzades i de descentralitzades. Cada una defensa el seu argument com a model bàsic de televisió pública. Hi ha televisions públiques en diferents entorns: dins d'una competitivitat controlada en el mercat anglès, amb una anarquia considerable en el mercat italià... Hauríem de reflexionar una mica sobre aquests orígens perquè en aquests orígens hi ha la clau de la crisi del sistema públic. Recordem que la televisió pública és un fenomen europeu i japonès i que a Europa en un inici tot semblava simple. Hi havia una emissora que emetia i uns espectadors que, donada la situació de monopoli de la televisió, o la miraven o no miraven res. El seu estatut era públic per definició, la televisió era la veu i imatge de l'Estat i no es podia concebre que hi hagués més d'una veu o una imatge. En canvi, a Alemanya, la televisió pública va néixer d'acord amb

l'estructura de l'Estat, descentralitzada, organitzada sobre els länders. A Itàlia, tot i que la televisió pública era centralitzada, l'ambigüitat legal al voltant de l'audiovisual va permetre la implantació ràpida de la televisió privada perquè la pública no podia emetre a nivell de tot l'Estat, fins i tot quan va començar va comprar televisions locals que cobrien tot l'estat i va començar a emetre en cadena. Emetia, per casualitat, la mateixa pel·lícula a la mateixa hora en diverses televisions, i per tant, donava la imatge de televisió privada que emetia a tot l'Estat tot dient "oh, és casualitat, hem coincidit".

La televisió a Europa era una qüestió d'estat. Les preferències dels telespectadors eren secundàries, els programes estaven en funció de l'interès general per decisió de l'Estat (educar, informar i divertir). Al Japó, després de la II Guerra Mundial, encara en plena ocupació aliada, els nordamericans van enviar tècnics japonesos als EEUU perquè copiessin el seu sistema de televisió privada de base local. Però els japonesos van copiar també el sistema de la pública (la BBC) i van anar copiant les successives reformes de la BBC i ara estan copiant la darrera. La BBC fa els plans, triga dos o tres anys en copiar-los perquè hi ha una discussió interna, però els japonesos ho apliquen abans. Són, doncs, el laboratori de la BBC.

Dic tot això perquè, en néixer a Europa l'inici de la televisió pública, i estar dins aquest concepte de monopoli, fa que l'adequació dins l'entorn de competitivitat multicanal sigui molt més difícil per a les televisions públiques ja que s'han convertit en eina força pesada i amb uns costos molt importants.

Hauríem de reflexionar sobre la validesa actual dels principis fundadors del servei públic. De fet les televisions públiques eviten de fer aquesta reflexió i són les televisions privades les qui la fan amb contundència. En els debats amb representants de televisions privades, aquests són els que tenen més clar quin ha de ser el servei públic. Posen l'exemple de la televisió americana que és una televisió que paguen els contribuents que

volen, tot fent maratons,... És un fet que aquesta televisió té una audiència molt baixa. Seria interessant reflexionar sobre qui fa més paper de televisió pública als EEUU i quina televisió està més controlada, si la pública o la privada (jo crec que està molt més controlada la televisió privada que la pública).

La majoria de principis bàsics ja no serveixen (començant pel monopoli). Aquest va ser justificat a Europa per qüestions tècniques i per la tradició del control militar de les telecomunicacions. El pluralisme polític i la satisfacció de les necessitats d'informació ha perdut sentit a causa de les ofertes múltiples i la diversitat d'origen de fons. O sigui, que en el context actual, és força inútil pensar en una televisió pública verge, és pràcticament impossible, no solament des del punt de vista de model sinó des del punt de vista que he parlat abans.

Hi ha una experiència, la del *Channel Four* britànic que en els seus orígens, no tenia publicitat i estava subvencionada per un percentatge de guanys publicitaris i va funcionar molt bé. És una de les més creatives a Europa.

Ens agradi o no, la televisió ha entrat a Europa en les tendències de lliure mercat. Dintre aquest context hi ha aquesta discussió sobre què són els telespectadors, o per a qui hem de fer televisió, si per a consumidors o per a ciutadans (normalment es considera que es fa una televisió pública per a ciutadans i una privada per a consumidors). De fet el tema és qui decideix si són consumidors o ciutadans. Per exemple, si seguíssim l'opinió que els que miren la televisió pública són ciutadans, el 75% de quota de mercat que va tenir el partit Madrid-Barcelona l'altre dia, qui ho mirava, eren consumidors o ciutadans? O el 40% que mira "Esta noche cruzamos el Misisipi" què són? I no parlem de "Sorpresa, sorpresa" i aquest tipus de programes. Per tant, és arriscat afirmar això perquè arriba un moment que els ciutadans passen de cop i volta i sense cap problema a ser consumidors.

Un servei públic com l'americà amb un 3% d'audiència com a màxim, a quin públic serveix? Té sentit un servei públic amb un 3% d'audiència? Es pot definir una idea d'interès públic de la programació al marge de les preferències del públic? Qui estableix les preferències del públic? El públic mateix.

Soc partidària d'una certa dosi de despotisme lúcida aplicada a la programació i continguts; i els que han inventat la intervenció en els continguts són els nordamericans. Els nordamericans, quan volen influir en l'opinió pública, telefonen a les cases de producció. Quan és la temporada de les graduacions i els nois i noies de 16 anys es maten per les carreteres després de la festa perquè s'han emborratxat i no saben conduir bé, totes les sèries de torn parlen del cas del noi paraplàgic. O, per exemple, les bones notícies del Japó que ens va cridar l'atenció en un moment determinat; això és incidir directament en la programació. O sigui, totes les cadenes japoneses, les públiques i les privades, tenen un acord d'emetre en les notícies un plantejament positiu de la informació: per exemple, quan hi ha un accident d'aviació, informen de l'accident cada dia fins que amb la investigació s'arriba al perquè de l'accident. Intenten, però, evitar imatges de sang, cadàvers, familiars plorant. Ofereixen estadístiques dient que mostren que els accidents d'avió són un percentatge mínim. Diuen que l'economia japonesa es fonamenta en els viatges en avió i que el ciutadà no n'havia de tenir por. Un altre exemple és el del suïcida escolar al Japó, que és molt habitual en nens que no suporten la pressió. Quan hi va haver la notícia d'un nen que es va suïcidar, no van passar ni una sola imatge, només van dir que un nen s'havia suïcidat i van fer sortir un psicòleg per a parlar del tema. O sigui, quan parlo de despotisme lúcida, parlo d'això, d'intervenció en els continguts. Jo crec que d'alguna manera cal intervenir-hi.

Durant 40 anys la televisió pública ha estat per definició generalista, cosa que ha afectat els continguts. Això és el que Georges Gilder, un dels profetes de la comunicació del futur, anomena "Llei del mínim comú denominador" i és amb la que justifica el problema de baix

contingut de les televisions generalistes. Diu que, per definició, aquestes han d'arribar al mínim comú denominador i aquest acostuma a ser baix. També recordo una frase del Chicho Ibáñez Serrador que diu que per a triomfar a la televisió s'ha de tenir un producte mediocre, i això, en certa manera, està d'acord amb el que diu Guilder del mínim comú denominador.

L'aparició de la televisió privada estableix altres regles de joc en la qüestió dels continguts proposats al telespectador. Els continguts ja no són controlats directament per l'Estat sinó per productores i distribuïdores de mercaderies; i la revolució digital tornarà a plantejar el tema dels continguts solucionant aquest problema. O sigui, la gran esperança de la televisió multicanal és que els multicanals poden solucionar aquesta llei del mínim comú denominador en una situació normal o de monopoli. Però una altra qüestió és l'ús: el paper del telespectador canviarà i la televisió es mirarà d'una altra manera. S'utilitzarà el mitjà d'una altra manera.

Les Brown, un gran defensor de la televisió pública a Amèrica, absolutament minoritari, marginal quant a les seves opinions, va ser convidat a la televisió pública sueca amb Nicolás NegroPonte en el 40 aniversari d'aquella televisió. Hi va haver una discussió entre ells dos: NegroPonte digué que la televisió digital comportaria el final de la televisió generalista i de la televisió pública i que això quedaria superat per la multiplicitat de canals. Aleshores Les Brown va dir: "jo no qüestiono els coneixements sobre tecnologia de la informació de NegroPonte però m'agradaria saber si realment coneix el component vital humà. La majoria de públic gaudeix mirant els mateixos programes que la resta de la gent. Crec que, tot i les noves possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies, la gent prefereix accedir a la informació i entreteniment elaborat per professionals abans que haver-se-les de muntar ell sol." NegroPonte opinà que la televisió pública no pintaria res en el futur i va dir: "aquí és on discrepo, en la preservació del servei públic de televisió com a eina essencial per la bona salut cultural i

política de les societats democràtiques. Els mitjans que millor serveixen a les societats democràtiques són aquells que uneixen la població i no aquells que la dispersen, per això la televisió pública continuarà sent necessària en el futur."

El que és veritat és que en un futur multicanal, una televisió pública com la de Catalunya no pot deixar de ser-hi present. Hi ha un document fantàstic del juliol del 96 del Parlament Europeu redactat per una diputada del grup socialista -Carol Tonger- que es titula "El paper de la televisió pública en una societat plurimediatàica" i parla de diverses qüestions (finançament...). En aquest document es demana a la Comissió Europea que continuï considerant legítim el finançament públic de les cadenes públiques perquè com a tals han de complir unes condicions que les privades poden esquivar. El document defensa el finançament mixt, que qualifica de coherent, per a protegir la competitivitat i diu també que, si es vol que les cadenes públiques siguin accessibles a tots els ciutadans, la Unió haurà de vetllar perquè aquestes puguin assegurar-se el finançament i participar en tots els sistemes de transmissió, numèrica i analògica (per satèl·lit, via terrestre, cable o xarxa de telecomunicacions). Per tant, el Parlament Europeu és molt clar respecte a aquest tema.

El finançament és un tema molt important en el moment en què s'ha d'establir quin ha de ser el futur de les televisions públiques o com s'han de moure en aquest entorn plurimediatàic que, majoritàriament, serà privat i que inclou l'imperatiu de la flexibilitat. O sigui, s'ha de reflexionar sobre l'externalització de la producció, la flexibilitat del personal, la informatització de la gestió. S'ha de reflexionar, en general, sobre les estructures de les televisions públiques que s'assemblen més a estructures ministerials o funcionaries que no pas a estructures flexibles i preparades per a la competitivitat. Fins i tot hi ha qui parla de flexibilització de la producció -que vol dir reducció de temps d'antena- i que no es caigui en el parany de l'ocupació del temps d'antena de nit o matinal per a elevar la quota de mercat. Per exemple, avui mateix,

amb un 3'8% d'audiència a les 3 de la matinada es pot tenir un 60% de quota de mercat, que al final de mes elevarà aquesta dècima que Antena 3 i Televisió Espanyola estan buscant sota les pedres per ser els primers en audiència.

Hi ha una televisió que recomano: és la CTV de Toronto (televisió local privada) amb 150 empleats. En aquest moment és la televisió més creativa que he trobat des del punt de vista de programació, organització, etc. Té 5 canals i 5 directors (un per cada canal) i la resta de treballadors estan implicats en la producció. De tota manera, té 20 equips d'estudiants a la ciutat de Toronto amb una càmera cada un i els compra les notícies a 3.000 pessetes la notícia. Per tant, Central TV a Toronto té 3 equips funcionant per la ciutat i ells en tenen 20, i això té un èxit fantàstic en aquest moment. Vull dir que, entre els 150 empleats de CTV i els 20.000 de la RAI hi ha d'haver un camí intermedi.

Quan parlava de flexibilitat volia dir que els costos interns de servei públic són molt superiors que els de les privades i que un dels models que cal utilitzar en aquesta qüestió és el de la BBC. La reestructuració de la BBC va per dues bandes: per una banda, qualsevol equip de qualsevol programa de la BBC, o qualsevol persona de la BBC, pot demanar pressupostos interiors (interns i externs) i es queda amb el pressupost més barat. Això fa que si els costos de les televisions públiques són molt elevats i hi ha molts serveis molt més barats fora, es contractin serveis fora i que hi hagi reflexió i moviment de personal dintre. Amb aquesta qüestió, la BBC ha eliminat 5.000 llocs de treballs i n'eliminarà més en els propers temps. Això té defensors i detractors. En aquest procés de reestructuració profunda, justament per a fer front a aquest entorn digital competitiu, la BBC s'ha organitzat en diverses unitats independents: BBC broadcasting (la que emet), BBC production (la que produeix no només per a la BBC sinó per a vendre), els serveis informatius, el centre corporatiu (que fa la representació), el centre financer (que busca *sponsors*, ha de moure diners perquè no té publicitat, és el que fa *lobby* a la Unió Europea per tenir diners, etc.) i

els serveis internacionals (on se li permet la publicitat). Quan es parla de la BBC es parla de tot, quan es produeix, es produeix per a la televisió, per a la ràdio i per a multimèdia. En aquests moments la BBC és una de les televisions públiques a Europa que té defensors i detractors; els empleats fan budú cada dia al director general perquè evidentment està fent una neteja tremenda, però és la primera gran televisió que s'ha plantejat seriosament una reestructuració a fons.

JOAQUIM ROMAGUERA:

En primer lloc vull dir quan el senyor Ferrús deia "viure com a ciutadà a televisió..." només es referia a dues televisions: Canal 33 i TV3. Jo crec que cal tenir en compte també amb els percentatges que sigui: Sant Cugat, Barcelona Televisió, les locals i municipals, potser algú que agafa Canal 9 i d'altres que vinguin dels Països Catalans. Guanyarà sempre Sant Joan Despí però les altres també sumen. Es just no oblidar-nos de les televisions que tenen també una vocació pública, encara que algunes tinguin una estructura no tan de puresa pública.

Per una altra banda no hauríem de parlar de les televisions privades perquè és un negoci absolutament legítim com el Corte-Ingles o la botiga de betes i fils de la cantonada on cada u va a comprar allò que li interessa i s'ha acabat! Aquí, el que ens interessa és parlar de totes les problemàtiques, que són moltes, de la pública. Una de les primeres coses seria intentar que la televisió pública es diferenciï com més millor a nivell de continguts. Jo penso que entre ciutadans i consumidors, és igual, entre persones, hi hauria un consens majoritari en acceptar i agrair una televisió sense publicitat ja que és una de les coses que molesta més; que et posin allò que ningú no demana. Per tant, si no poséssim gens de publicitat ens acostaríem una mica a la BBC.

ANTONI MERCADER:

Voldria fer una petita reflexió sobre quin paper ha de jugar la televisió pública com a dipositària del patrimoni iconogràfic. Al llarg de la història que ha provocat vertaderes guerres i confrontacions, uns quants han anat tenint aquest patrimoni iconogràfic, i ara, per descomptat, el té la televisió. C cal veure quin paper ha de jugar la televisió pública i si s'ha de considerar dipositària o no d'aquest patrimoni. També cal veure si la televisió pública ha de jugar el paper a fons d'experimentació i recerca de l'expressivitat creativa del mitjà. És a dir, com la televisió pública ha jugat un paper en l'experimentació del llenguatge del mitjà i en la seva evolució formal i expressiva. Són dos aspectes no tan fonamentals com molts dels que s'han dit aquí però que volia deixar anunciat.

JORDI MORAL (Departament d'Ensenyament):

Des del punt de vista de les escoles, sempre hi ha hagut una preocupació per a veure de quina manera les televisions podrien contribuir a la docència, el que podríem dir "televisió educativa". A Europa està bastant present, aquí ho està poc. La pregunta és si en aquesta nova era, d'alguna manera, la televisió pública i la privada donaran una mica de suport a això.

JAUME FERRÚS:

Evidentment, la televisió educativa entrarà dins la televisió privada a mesura que algú estigui disposat a pagar-la. Les televisions per cable als EEUU es conceben molt com a servei i sempre hi ha un important contingut de televisió educativa, però això requereix una maduració.

Respecte a la televisió sense publicitat, malgrat el que pugui semblar, no tothom la desitja; molta gent troba a faltar publicitat a Canal Plus. Però, diguem que la gent a casa ja està acostumada a tenir interrupcions durant la pel·lícula per aixecar-se a buscar uns cacauets. Evidentment, Canal Plus no es planteja posar publicitat perquè és un element de distinció respecte als altres canals. És més normalitzador que hi hagi publicitat en català. En canvi, la Televisió de Catalunya, com a pública, té una emissió diferent de la televisió pública en castellà perquè, si aquí la televisió pública no fes publicitat, no tindríem un país normal, tota la gent veuria els anuncis en castellà, i els anuncis són un element d'informació i de comunicació. Seria molt dolent que aquesta part de la cultura, formada per coneixements que uniformen coneixements en situacions determinades, no tingués publicitat. No seria normal.

JOAN RAMON SOLER:

¿Com és que s'aconsegueix que tant les televisions públiques com les privades segueixin unes consignes intervencionistes d'un determinat tipus? Hi ha algun tipus de sanció? Això estaria lligat amb la qüestió lingüística: ¿Com es podria intervenir des d'un punt de vista lingüístic en el futur en el marasme de canals i serveis que ens ve a sobre? (perquè ara havíem aconseguit que en la llei de programació audiovisual distribuïda per cable s'introduïssin unes disposicions lingüístiques que, si s'aconsegueix que s'apliquin, són realment importants i poden garantir una presència del català en la programació distribuïda per cable. Però si ara ens diuen que hi ha la possibilitat que el cable sigui superat o es mori o no sigui el mitjà predominant, llavors, ¿com es podria intervenir lingüísticament en els canals que vénen per via satèl·lit? A mi em sembla que deu ser impossible. Però, si no es pot intervenir jurídicament des del punt de vista lingüístic en els canals via satèl·lit tampoc no s'hi pot intervenir de cap manera, i per tant, des d'un vaixell es podrien emetre canals pornogràfics, o d'apologia de la violència, o de com fabricar bombes... i ningú no ho podria aturar, com Internet.

JAUME FERRÚS:

Un comentari sobre la llei de continguts de la televisió per cable respecte al català. Crec que és una llei totalment desfasada, fora de lloc, ineficaç des dels seus orígens. Era una qüestió d'estètica política però que no tenia el més mínim sentit en el moment que es va publicar. Això era evident. No és que el satèl·lit hagi aparegut ara, sinó que quan es va fer aquesta llei ja se sabia que hi havia satèl·lit; i obligar al cable que els continguts de la televisió, quan vinguessin per cable, també haguessin de ser tots en versió catalana, era matar el cable. Si no l'hauria matat el satèl·lit, l'hagués matat aquesta llei, perquè era posar en la distribució d'aquests canals a Catalunya un cost realment insuportable per al mercat potencialment existent. Per tant, aquesta llei no era la solució. La solució era fer els esforços perquè existissin temàtics bàsics en versió catalana. Quant a la televisió per satèl·lit, aquesta llibertat no hi és; la previsió és que hi hagi una regulació. La televisió per satèl·lit està en un espai europeu i per tant ha de seguir les mateixes normes de publicitat i de contingut anti-violència, protecció a la infància, etc. L'avantatge d'aquesta nova situació és que gairebé tots els operadors van units a uns receptors que estan relacionats en els mercats. És a dir, la televisió per satèl·lit digital a França no es pot veure a Espanya. Pots fer trampa, evidentment. Pots anar a França, comprar-te un descodificador i una targeta, abonar-te a França, i la podràs veure a Espanya. Això permet, per tant, una regulació de continguts com l'altra. És un dels avantatges d'aquesta tecnologia; tots els continguts porten control d'accés. El problema seria que només es pogués veure a Catalunya però podrien establir unes quotes lingüístiques que hauríem de pagar els catalans públicament o individualment.

IMMA TUBELLA:

Dins d'aquest univers multicanal i enfront de l'anglès, totes les llengües són minoritàries. En aquest moment, en l'avantguarda de la reivindicació lingüística a Europa, es troba França, que considera que el francès és una llengua minoritzada davant d'aquests canals en anglès. En Gifreu ho deia l'altre dia a l'Avui, quan parlava de la plataforma del gran poder, deia que per a una televisió de llengua restringida hi haurà altres possibilitats d'incidir en l'audiovisual del segle XXI que no pas pujar a alguna plataforma com aquesta. Si un té mentalitat de televisió nacional i no de televisió regional, evidentment, que hi ha de ser present i ha d'oferir el màxim de canals possibles.

Quant a la primera part, crec que és un pacte implícit però que s'ha de conèixer una mica la història. A l'inici d'aquesta intervenció en els continguts al Japó, hi hagué la primera gran producció de la televisió japonesa que va marcar una mica la pauta d'intervenció en els continguts. Fou una pel·lícula que es va fer amb assessorament de psicòlegs, pensant que aixecaria la moral dels japonesos i amb un canvi de mentalitat, perquè fins aleshores se'ls havia dit que havien de lluitar, agafar les armes i guanyar, i en aquell moment se'ls deia que ho deixessin tot; era el pacifisme. La pel·lícula es titulava "Em convertiré en una ostra" i va ser la primera gran intervenció dins dels continguts. A partir d'aquí no hi ha res escrit, és un pacte implícit.

Quant als americans, hi ha un paper interessantíssim: un document de la CIA que parla de com utilitzar el cinema i l'audiovisual després de la guerra freda per tenir un paper important a tots nivells. Hi ha un paper molt clar que diu que l'Estat ha de recolzar *Hollywood* perquè això pugui ser d'aquesta manera. A partir d'aquí tampoc no hi ha res escrit.

EULÀLIA SOLÉ:

Penso que allò important d'aquest debat és parlar sobre si han d'existir dos tipus de televisions, ja sigui amb aquestes tecnologies o amb les

futures. Llavors, tenint en compte que la televisió crea preferències i opinions, el paper de la televisió pública, en aquest aspecte, ha de ser diferent del de la televisió privada. Allò que justifica que hi hagi una televisió pública és que tingui uns continguts ètics, que deixi de banda temes com la violència i que tingui uns continguts culturals. L'altra cosa important que hauria de complir la televisió pública és que donar una informació contrastada, això seria possible si realment tinguessin un paper eficient i reals els consells d'administració. Això garantiria que la informació fos fidedigna i contrastada.

L'altre tema és l'obsessió per l'audiència. El primer que hauria de fer la televisió pública és negar-se a entrar dins d'aquest sistema perquè no té sentit saber l'audiència que es té. Potser aniria bé que la televisió pública es financés molt més amb els impostos que no pas amb la publicitat. Ara bé, cal que aquests impostos siguin ben administrats, tant els diners com els continguts (un model podria ser el que han dit de la BBC). En el cas de la televisió catalana, on s'intenta no solament donar aquest servei públic en continguts ètics i culturals, sinó preservar i estendre l'idioma català i cultura catalana, justifica que es facin, fins i tot, programes de tele-escombraries per tenir l'audiència molt alta i que la gent escolti les coses en català. ¿Cal justificar que hi hagi anuncis en català perquè la gent no senti només els anuncis en castellà? O sigui, que per una banda, s'hauria de diferenciar el paper de la televisió pública en general, i per una altra banda hi ha el problema de les cultures minoritàries com la nostra. Llavors, ¿es justifica que perquè s'estengui es faci una televisió populista i amb continguts baixos de qualitat? Això és un problema que podem tenir. ¿Es podria solucionar fent que hi hagués un canal popular i un altre canal de continguts més bons?

AGUSTÍ PONS:

El tema de les televisions generalistes que havien arribat a un mínim comú denominador ha estat el tema que m'ha interessat més, a banda de

les informacions sobre les novetats tècniques que se'ns han explicat. Des d'un punt de vista general, a mi em costa molt pensar sobre la televisió pública. Això de "on va la televisió pública" és bastant difícil de separar de "on va la televisió en general". Posem per exemple, tot això que ha passat al Zaire. Tradicionalment, els mitjans de comunicació servien perquè l'espectador, quan acabés de sentir la notícia, sabés més coses del que havia passat, estigués més informat. Jo dubto que actualment això sigui així; centenars de negres amunt i avall però ningú sabia donar explicacions del què passava. És a dir, no intento fer judici de si és bo o dolent, però crec que és un fenomen preocupant. La televisió no fa més que reflectir una situació; la informació panoràmica ha estat substituïda per la informació seqüencial. Després, amb tota la crisi de les ideologies, la informació històrico-política capaç de donar una visió de conjunt és substituïda per la informació humanitària que és absolutament nefasta perquè la gent entengui alguna cosa, perquè el que fa és ajudar a tocar la fibra sensible del telespectador però no ajuda a percebre la informació tractada en la seva complexitat. Ja sé que això s'escapa una mica del tema del debat, però crec que és important. Crec que la televisió pública, a no ser que la convertim en un guetto, no pot anar separada de la televisió en general. Em va consolar llegir que Norman Mailer deia que els seus fills tampoc no llegien res, i que plantejava els mateixos problemes que plantejo i que ja s'han plantejat moltes vegades. Penso que aquest és el nucli de tota la qüestió.

JOAN MANUEL TRESSERRAS:

La televisió és un mitjà que afavoreix i facilita unes motivacions i unes vies de reflexió i, en canvi, en dificulta unes altres. Informativament, la televisió té molt camí a recórrer. Ha despertat unes capacitats d'espectacularització i algunes altres prou bé, però té encara moltes assignatures pendents. Jo crec que encara pot donar molt joc. Respecte a aquesta vinculació de la sort de la televisió pública a la sort general de la televisió és evident. Cal pensar, però, que, des de la televisió pública,

hi ha algunes coses que es poden preservar millor, per exemple, el grau d'independència i autonomia dels professionals. És a dir, que un dels reptes de la televisió pública hauria de ser que, en temes lligats a qüestions deontològiques o qüestions d'independència del criteri professional, el pes dels professionals en la gestió hauria d'estar claríssim. El model de gestió hauria de ser radicalment diferent. Hi ha un espai per a explorar a partir d'alguns models que deia l'Imma però també per a innovar en els temes de gestió. Per tant, per això feia la defensa de la televisió pública.

També és important l'audiència. Hem d'entendre que, en el cas de Catalunya, hi ha una irresponsabilitat greu de les classes dirigents -i irresponsabilitats greus imputables al franquisme- i ens hem trobat amb una situació en què el nostre país no té indústries culturals pròpies. No hi ha cap cultura al món que es pugui reproduir sense tenir això. Llavors, si l'empresa que hi ha és aquesta televisió, o una mica de ràdio pública... això és el que tenim a la mà i ho hem de fer servir; i perquè funcioni s'han de fer servir també criteris empresarials. És a dir, no es poden situar les televisions públiques al marge del mercat. No vull dir que s'hagin de plegar a la dinàmica del mercat però tampoc no el poden ignorar.

Quan parlem de les audiències en sentit pejoratiu, ho fem perquè ho lliguem al mal gust popular, és a dir, a la degradació del producte cultural. Tenim tendència a parlar exageradament malament de la producció televisiva mitjana i del gust de la gent. La gent fa servir la televisió per coses molt diferents i el gust és fruit d'una construcció històrica d'una tradició. És veritat que la televisió possibilita una determinada construcció històrica del gust cultural però no ho fa pas ignorant tradicions anteriors. En aquests moments, la televisió és un instrument de creació de cultura popular, per això no podem ignorar la publicitat. La publicitat és un dels factors de creació i recreació d'argots més potents i d'estereotips que hi ha en aquests moments. Justament, els problemes de reproducció i d'integració de gent que ve de fora que té la

cultura catalana, en part, és perquè produeix molt poca entitat d'estereotips i té molt poca cintura a l'hora de produir argot; sempre l'hem d'anar manllevant tard i malament de les llengües veïnes. Per tant, la televisió pública aquí ha de funcionar com una empresa econòmicament forta i amb publicitat. Hi hauria d'haver xarxes públiques d'emissores locals i televisió que haurien de servir al mercat publicitari local ja que, en l'actual situació de l'economia ja no és sostenible, anar contra la publicitat identificant-la necessàriament amb l'engany i la truculència. Aquest comerç local que s'incrementa a partir de les grans superfícies només té accés igualitari al mateix tipus de publicitat si ho fa a través d'uns mitjans audiovisuals d'una base local dels quals pugui assumir el cost. Es donen situacions d'aquestes molt paradoxals, és a dir, actituds aparentment progressistes ens poden desarmar i a l'inrevés. No vull dir això com una cosa definitiva però és un terreny molt lliscós. A una televisió pública, se li haurien d'exigir totes aquestes coses perquè no tenim altres instruments i les coses les hem de fer amb allò que tenim.

Respecte al patrimoni passa el mateix. Tot ha de sortir del mateix pot perquè és l'únic pot que hi ha. Aleshores, es tracta de veure com s'ha de fer, però no hem tingut unes classes dirigents que invertissin en el sector cultural i, en canvi, tenim una mínima xarxa de televisió.

Quant al tema lingüístic, tenim un problema previ fonamental respecte al que deia el Joan Ramon i és que en aquest país ningú no ha dit encara cap a on anem. Anem cap a un país que tindrà la vida quotidiana fonamentalment en català, que s'assemblarà a Dinamarca o a algun altre país d'aquests que considerem més o menys "normals". Com que això no ho diu ningú, és molt difícil que hi hagi un consens socialment ampli sobre això, és molt difícil fer una llei que garanteixi el futur de la llengua a través de les indústries culturals. Aquí hi ha un problema de models. Si el model és Suècia, o és Dinamarca, o Txèquia, o on són els models? Si es tria un model d'aquests i es fa públic i explícit per a tothom i, després de quatre esgarrapades, hi ha un mínim consens sobre això, tot

seria molt més fàcil i en aquest país d'aquí 150 anys sabríem castellà i anglès. Però hi ha una qüestió d'actitud decidida política en el tema lingüístic i per això la resta ens costa tant, tot i que a més a més sigui difícil perquè i ha temes de costos i temes de tenir un sentit realista de les possibilitats que tenim en matèria lingüística.

Només vull insistir en dues qüestions: Primer, que el gust es construeix històricament i l'element més poderós de construcció del gust personal en aquest país i en aquest moment és la televisió pública. I segon, que teòricament, malgrat les pressions polítiques que hi puguin haver de govern o altres institucions, l'espai que hauria de fer possible un major grau de capacitat de decisió dels professionals de la informació i comunicació i garantir una major autonomia i, per tant, més marges de participació i democràcia, en principi seria una plataforma pública.

- La televisió multicanal resol alguns d'aquests dèficits de la informació dins d'un canal de televisió generalista que es veu obligat a fer un telenotícies, un informatiu...

- Una televisió generalista es veu obligada a fer un informatiu en 30 minuts, amb publicitat al mig, amb una bona part dedicada als esports i no té temps. A part existeixen programes de reflexió, de grans reportatges com en el cas del "30 minuts" del Canal 33. En una televisió en 24, l'informatiu, no tan sols té temps sinó que té necessitat d'omplir amb continguts de reflexió. A Europa existeix un model diferent de la CNN que és el LSI (un canal francès en 24 hores on hi ha espais de minidebats concentrats de temes d'actualitat). Qui realment vol satisfer la curiositat d'aquest impacte, aquesta píndola que es dona a l'informatiu generalista, té oportunitat de fer-ho. La televisió generalista dona aquest camí.

ANTONI LLORENS:

Jo parlaré com a ciutadà. A mi em fa gràcia la paraula "cultura" perquè soc un home de cinema i crec que la cultura s'ha de deixar a part, perquè el món de la comunicació és el món del poder -que vol dir poder econòmic- i tot es mou a base dels diners. Jo sóc un home bastant ideològic, però al matí quan obro la porto de casa, soc un home real. Tot es basa en l'economia, el diner i el poder. A totes les televisions (com és el cas d'Estats Units) es diu "aquí s'ha de parlar d'això" i tots a parlar d'això. Jo trobo que la televisió és una cosa tan falsa, tan contaminant, que potser Hitler, si l'hagués tingut, hauria estat més anys al poder i no hi hauria hagut una guerra. Crec que la televisió estatal està teledirigida pel poder, bé per una dictadura bé per una democràcia i que tot és buscar el diner i la premeditació en els ciutadans que ens hem de "matxacar". Els espectadors som la formiga d'on treuen tot el treball i tot el fruit per viure uns altres, per fer una mica més d'injustícia social. Per tant, jo no crec en la televisió estatal perquè crec que és la contaminació d'un poder. Crec en la televisió privada possiblement perquè és una cosa que no pagarem i, evidentment, és lliure. Sóc un home de cine que, si paga una entrada, tria què vol veure: o veure porqueria o veure una bona pel·lícula. Per això, a mi em sabia molt greu treure uns diners del meu sou per fer una televisió, per donar un poder als altres.

No vull dir que sigui incrèdul però sóc un home bastant calmos amb algunes coses tot i que soc molt apassionat. Per tal motiu, no puc creure en la televisió pública perquè sempre és el poder d'algú. La privada és una qüestió tancada i s'ho paga cada u fent publicitat (perquè molts prefereixen més veure publicitat que no pas una pel·lícula de Woody Allen ja que els fa més gràcia veure la coca-cola). M'hauria agradat viure 100 anys enrere i escoltar els ocells. M'agradaria fer una

pel· lícula d'un país on apareix la televisió i descobrir que al costat tens una dona i uns fills.

JOAN MANUEL TRESSERRAS:

Aquest mateix discurs l'hauríem pogut sentir sobre el cinema que vostè ha defensat, ara fa uns quants anys. El mateix passa amb els llibres. La idea aquesta de presentar la televisió com una mena monstre i la dipositària de les causes de bona part dels nous mals socials, l'hauríem de matisar.

ANTONI LLORENS:

El cinema és igual. Els americans, dins del cinema, porten tota classe d'ideologies i mercat. Totes les coses són contaminades si vas a mirar, però el cinema és una cosa que l'has d'anar a buscar, que no la tens a casa, que és diferent. No vull dir que jo estigui contra la televisió, és el mitjà de la televisió, no aniré mai contra una tecnologia, no aniré mai contra un transplantament, perquè seria cec. No vull ser cec amb la tecnologia, la meva gran preocupació és l'aplicació de la tecnologia. El mitjà és sensacional però la transformació d'aquest mitjà és la meva preocupació -parlant com a ciutadà-, perquè, parlant com a comerciant, utilitzaré un altre llenguatge, no parlo com a espectador. El cinema té l'avantatge que si vostè paga li donaran el que vostè vol. Si vostè vol veure una pel· lícula "de tiros" o feixista, vostè pagarà i la veurà. És una elecció.

JAUME VILALTA:

Voldria fer una reflexió sobre la publicitat a la televisió. Crec que a mitjà termini assistirem a un nou sistema de distribució de la publicitat a televisió. El nombre de canals temàtics, canals de promoció, les

mateixes empreses, les mateixes marques, és probable que tinguin els seus propis canals. Actualment les agències de publicitat i les centrals de compres lluiten entre elles. No m'estranyaria que abans de deu anys el panorama hagués canviat radicalment i absoluta; per tant no hem d'estar preocupant-nos molt perquè ha de canviar.

JORDI SÀNCHEZ:

En el tema de l'audiència, acceptant el raonament que feia Joan Manuel Tresserras i l'Imma Tubella, que una televisió pública amb un 3 o 4% d'audiència no fa cap funció pública, cal denunciar que en aquest moment les televisions públiques (igual que les privades) i els seus directius, tenen una obsessió per a obtenir unes quotes determinades d'audiència que els permeti obtenir publicitat per a finançar-se. La televisió pública de Catalunya es planteja també com les televisions privades allargar la programació fins a la matinada perquè li permet guanyar aquestes petites dècimes de punts en el percentatge total del mes que li permetrà de situar-se en un rànking de publicitat més favorable i obtenir més diners. El problema de l'audiència, quin és? Que, amb l'exigència que cal tenir audiència, se sacrificuen opcions públiques. Ara no em referiré a continguts ètics -que abans algú apuntava i que hi estic d'acord- sinó en un altre àmbit: els directius de Catalunya Ràdio i els responsables de la RAC rebutgen introduir més música catalana o europea perquè això els faria perdre -diuen- una determinada audiència i, per tant, presència en el mercat. És evident que no és un argument prou sòlid, però l'utilitzen davant de qualsevol col·lectiu que ho plantegin des d'un Consell d'Administració de la Corporació fins al Col·lectiu de Cantants. La televisió pública està excessivament segrestada per l'obsessió de l'audiència i això porta a justificar unes línies d'actuació que són injustificables.

En aquest moment, les televisions públiques a l'Estat espanyol no són una instància de control "plural" (en el sentit més ampli del concepte),

sinó que hauríem de parlar més de televisions governamentals i aquest és l'altre concepte que no ha sortit en el debat i que té unes conseqüències molt directes. Són televisions al servei d'una majoria política, que legítimament ha arribat a les eleccions, però que obté en la seva gestió del dia a dia un oasi, una impermeabilitat de control, que ni tan sols la Comissió de Control del Parlament o el Consell d'Administració de qualsevol d'aquestes televisions públiques no pot trencar. Aquest és un element que més enllà dels continguts caldria plantejar de forma immediata per al futur de les televisions públiques.

EUGÈNIA SALVADOR:

En aquest debat de la televisió pública i privada, em sembla que podria estar d'acord en el fet que la televisió pública té unes certes garanties de neutralitat però que, a l'hora de la veritat, totes dues estan sotmeses a la tirania del mercat, la tirania de les audiències, als despotismes lúcids; perquè la lucidesa és l'objectivitat i, per tant, si s'arriba a determinats criteris de com s'ha de donar la notícia, no hi ha massa diferència. Que una televisió pública faci cultura o no, que podria fer-ne més, per què fan les pel·lícules de tres estrelles a la matinada... Es podria demanar que la televisió pública intentés donar una certa qualitat i que no fos tan dependent de no sé quins criteris d'audiència. Per tant, em declaro agnòstica sobre el tema. El que veig és que hi ha un perill, no sé si per a les públiques o per a les privades, que aquí no se'n parla. Es parla que Internet ha d'estar incorporat en els televisors, aleshores això pot ser una amenaça per a les televisions privades perquè, en el moment que les informacions que es donen sobre el Zaire a la pública o a la privada no interessin i que arribem a connectar amb el nucli d'informació per estar al cas i que ens doni la informació que volem, jo no sé si les privades arribaran a guanyar-se la vida, i si els 1.500 canals que ens arriben serviran d'alguna cosa.

Sobre el tema que desapareixerà el cable perquè cedeix terreny al satèl·lit, semblava que les autoritats públiques no ho sabien. Em sembla que hi ha projectes d'estar cablejant Barcelona sense tenir en compte que ja estem cablejats i que la tecnologia permet que el cable faci coses que abans no feia. Tenim més capacitat i això permet la interactivitat, això dóna unes possibilitats que el satèl·lit no dóna.

SERGI SCHAFF:

Realment, no sé si la televisió pot ser transmissió de cultura. Pot ser que "per se" no pot donar cultura la televisió o ho pot donar a uns nivells molt elementals. L'altra qüestió és que, plantejada aquesta gran quantitat de canals que hi ha i que hi haurà, em sembla que sí que hi ha un espai per a les televisions privades i per a la pública. Jo em pregunto si existeix un pensament intrínsecament pervers que diu que la televisió pública es la televisió com l'estem veient ara i que està molt en mans de la política. Hi ha molts espais públics que no han d'estar coberts purament per la política. Si les universitats, fundacions, associacions, etc. rebessin la quantitat de diners que costen els monstres de les televisions públiques, segurament es podria diversificar més, i, amb aquestes plataformes, es podrien oferir canals temàtics més minoritaris perquè, si estem en competència, és impossible no competir amb les mateixes armes. O sigui, s'ha de deixar que la televisió pública vulgui guanyar tants diners com les privades, i sobretot, que vulgui tenir les mateixes quotes d'audiència. De totes maneres, quan els polítics vegin que les quotes d'audiència van baixant brutalment (perquè ara es barallen pel 25%, d'aquí poc temps es barallaran pel 20%. i acabaran dient que el 12% serà una xifra espectacular) arribarà un moment que tindran molt poca influència en els resultats polítics. En quedar tan minimitzats, ells mateixos se'n desprendran, i serà el moment que la societat pública podrà agafar els canals i fer els canals que pertoquen. Ja que estem entre fundacions, animo que es facin uns canals de televisió pública però no "política" sinó "de fundacions".

JOSEP ORIOL PUJOL:

La societat atribueix a l'estat una responsabilitat en tot el que fa a l'educació infantil, això ho fa a través de l'escola, i pensem en els diferents tipus d'escola que hi ha: l'escola pública, la privada concertada i la privada no concertada però que l'Estat li demana que defensi uns valors i li fixa uns currículums escolars. L'Estat no solament pensa en l'educació dels infants en allò que és l'escola i l'educació formal, sinó que tot el tema del lleure on nosaltres estem ficats, també li preocupa per a garantir una seguretat dels infants i una voluntat educativa en les accions que es porten a terme.

I la televisió, què? Ens diuen que els infants estan més estona davant la televisió que no pas escolaritzats o amb les seves famílies. És important que hi pugui haver uns canals temàtics i probablement el cable ens ho durà i seran uns canals instructius. És important que, d'alguna forma, es regulin unes quotes màximes o uns nivells màxims de violència, sexe... en uns moments d'audiència infantil en la televisió, però preguntaria: ¿la televisió pública no té també una responsabilitat en l'educació dels infants, en la transmissió d'uns valors assumits de forma universal fins i tot en la instrucció dels infants? És perillós que en la societat que s'està creant, on la televisió és un mitjà d'influència important, tinguí com a únic criteri els criteris de mercat o les normes econòmiques que possibiliten uns nivells d'audiència.

XAVIER GUITART:

Comparteixo el criteri que ha dit el Jaume Ferrús de la vocació de suplència de la televisió pública i crec que hauríem de distingir entre un

àmbit tan concret i particular com Catalunya, i altres indrets. Crec que a Catalunya aquesta vocació de suplència ho és en la totalitat perquè hi ha un factor lingüístic que abasta tots els racons de la societat. Per tant, ens trobem amb una televisió pública que ha de competir amb les privades per a la màxima audiència perquè, si no, aquesta causa que la justifica - que és la normalització lingüística fins al màxim nivell- no seria possible. Una altra cosa és que tinguem tots els mecanismes de control polítics, parlamentaris, del Consell d'Administració etc. Però, si aquesta T V catalana no compleix aquest objectiu, tampoc no té raó de ser. En canvi, fora de territoris on hi ha aquesta peculiaritat, crec que la vocació de suplència d'aquesta televisió fa que haguem d'examinar quines són aquestes suplències. Jo diria que és difícil; que per tal de buscar una norma relativament objectiva a l'hora de definir aquestes suplències, hauríem de convenir que les suplències són les que a cada moment creen consens entre la societat perquè la televisió pública és la que ha de tutelar certs valors però falta saber "quins", "qui els tutela" i "de quina manera" i això no deixa de ser mai una cosa de precisió subjectiva. Per tant, penso que en les televisions públiques hi ha aquests valors que estic dient però també hi poden haver totes les perversitats. Allò públic, per ser públic, no ha de ser intrínsecament bo.

Per coherència amb el que estic dient, penso que la televisió pública d'àmbit general ha de ser molt àgil i barata, entre altres raons, perquè, quan lluitem pel 10 o 12% d'audiència, la televisió pública queda tan difosa que, probablement, no sé si pressupostos més elevats podrien ser justificats. En l'àmbit de Catalunya, per contra, crec que la televisió de Catalunya és pública i ho ha de seguir essent mentre no apareguin noves possibilitats alternatives. Ha de tenir una gestió eficaç molt en criteris de gestió de la privada i amb tota la facilitat que li han de donar perquè treballi amb la privada, perquè sigui més econòmica, més eficient i més competitiva, perquè si no, no seria viable des del punt de vista econòmic.

JOSEP M. CARRERAS:

Dos comentaris com a ciutadà i un com a professional. En el tema de la llengua, hi ha una contradicció en el tema del contingut. Si nosaltres el que volem és que es faci el màxim en català perquè ho vegi el màxim de gent i, d'altra banda, el màxim de gent té un gust que no ens agrada per altres coses, és evident que es defensi que es facin anuncis en català, que es facin els programes de més audiència en català (el del Mississipi o pitjors) perquè són els que tenen l'audiència més alta. Això em sembla bé com a objectiu nacional però també està clar que donen el partit del Barça en castellà, tothom canvia de canal i el *share* del 75% passa a Antena 3.

Espero que el despotisme lúcid, a més de lúcid sigui il·lustrat, però em fa por qui l'aplica. És a dir, encara que no serveixi per a la publicitat i encara que ho pagui el sector públic a través dels impostos, el vot dels ciutadans també serveix per alguna cosa, encara que siguin consumidors que compren o ciutadans que votin. Llavors, en substituir aquest gust dels ciutadans que voten pel gust d'algú que no se sap qui és, surten aquests temes d'utilització política. A tots ens agrada el Consell de la BBC però tinc els meus dubtes que en un país llatí es pugui muntar un Consell com el de la BBC. Aleshores, substituir el vot del ciutadà prement el botó per la decisió més o menys lúcida d'algú, m'agradaria que estigués ben estructurat, que hi haguessin uns consells ètics i de programes que reflectissin quin és el vot el menys polític dels ciutadans.

La tercera reflexió és que es gasten molts diners amb la televisió pública i tothom està d'acord en el fet que això es faci de la manera més eficient i econòmica possible. L'únic sistema que tenim per a mesurar-ho és veure si es compleixen els objectius; i resulta que després d'estar aquí dues hores i mitja parlant, no sabem quins són els objectius de la televisió pública. Els que hem de controlar aquesta despesa, ¿com podem saber que aquesta despesa és eficaç si encara no ens hem posat

d'acord sobre quin es l'objectiu que es vol obtenir? Si l'objectiu és que es facin 24 hores de televisió en català, potser es podria fer, fins i tot més barat. Si l'objectiu és que a més tingui una qualitat elevada, costarà un altre preu. Si es vol que tingui un percentatge d'audiència molt elevat, el preu serà un altre. En aquests moments és una barreja de tot això, però allò que està clar és que cada vegada costa més. Per un percentatge d'audiència que no puja proporcionalment a aquesta despesa. ¿És que per tal de mantenir aquest 25% cada vegada haurem de gastar més? Per aquest camí hi haurà unes altres limitacions evidents que és que no hi haurà prou diners i, per tant, si es vol tenir una despesa eficient, s'haurien de definir els objectius. Haig de dir que en el pressupost del Parlament, els objectius no estan definits de la forma que s'han de definir per comprovar si després es compleixen, és a dir, de manera quantificada.

MIQUEL SELLARÈS:

En aquests moments estem davant una gran ofensiva contra la televisió pública i aquesta té tota una sèrie d'interessos al darrere a causa que durant anys hi ha hagut una instrumentalització de la televisió pública; o sigui, la televisió ha fet uns grans serveis però també ha estat instrumentalitzada pels diferents poders, per tant, l'han desprestigiada quant a estructura funcional (això ho vaig llegir en una ponència del *Euskadi Buru Batzar* defensant la vitalitat i la necessitat d'Euskal Telebista). Els que són una mica escèptics respecte a la nostra llengua i cultura haurien de llegir sobre les mesures que el govern francès està prenent en aquest moment per defensar la llengua, la cultura audiovisual francesa, etc. Si nosaltres apliquéssim avui aquestes lleis potser aquí hi hauria un rebombori impressionant. És a dir, hem de ser conscients que nosaltres tenim una cultura que té alguns defectes: és una cultura que no té cap Estat al darrere (per exemple el cas de Portugal és semblant però té la gran sort que té el Brasil). Per tant, aquí al nostre país, no hi ha cap més remei que la televisió pública, no hi ha cap més sortida i,

cada cop que llegeixo articles sobre el futur, encara n'estic més convençut. Ara, s'ha de fer un gran esforç d'imparcialitat. El que no pot ser és que, per exemple, tot i les valuoses tasques que els professionals han fet, Sant Cugat sigui d'un color i l'altra televisió d'un altre. No pot ser que entrem en aquestes dinàmiques i que, després, no fem una pedagogia des del nostre Parlament, des de les nostres institucions. S'ha de fer la pedagogia del cost, perquè a mi em fa molta gràcia aquestes campanyes del cost de les nostres televisions públiques. Fem una tasca dels costos que tenen tota una quantitat de coses que no se sap ben bé on van! Tampoc són tants diners. Si agafem el pressupost de la Generalitat global, amb la quantitat de despeses que es fan i mirem la globalitat de la subvenció que ha rebut la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, veurem que el pressupost és ridícul! ¿Algú creu que sense aquesta Corporació i sense allò que s'ha fet a Sant Cugat, que ha tingut gran mèrit durant anys, avui tindríem una indústria cultural amb la nostra llengua? Si no hi ha aquesta televisió, no hi haurà indústria cultural! No hi haurà ni artistes ni res! La televisió privada mai no jugarà amb això com estem veient a altres nivells. I la instrumentalització no para. Us recomano un article de 'El Siglo' on consta la instrumentalització que està fent ara el PP a televisió espanyola, un informe de set o vuit pàgines. Això no canvia, si no som capaços de donar una gran credibilitat... Després, hi ha coses a fer. Penso que pot ser molt positiu unir esforços com, per exemple s'està fent ara en el projecte Galeuska. Hi ha molts passos i col·laboracions perquè sols les cultures anglesa, castellana (compte que a molts llocs d'Amèrica Llatina es parla anglès i potser a la llarga poden tenir problemes), xinesa i alguna altra llengua es mantindran i nosaltres haurem de fer una política defensiva. I això, sense televisió pública, malament. Jo no veig sortida a la televisió privada per a nosaltres com a cultura.

IMMA TUBELLA:

Només vull dir que el debat que tenim aquí, fa vint anys que es té. He assistit a múltiples sessions sobre el paper de la televisió pública enfront de la privada i mai, enlloc, s'ha arribat a cap conclusió. De totes maneres, estic molt tranquil·la perquè aquesta guerra entre televisió pública i privada és falsa. En tot cas, el que hi ha és una guerra de posicionament entre televisions generalistes enfront del futur multicanal.

Sobre la qüestió de quina ha de ser la funció de la televisió pública, he sentit moltes opinions però mai ningú no s'ha posat d'acord. De totes maneres, jo crec que nosaltres ho tenim fàcil, tenim molt clar l'objectiu, tenim una televisió pública que compleix un objectiu que ha marcat el Parlament, de normalització lingüística i -jo afegiria- nacional. És el nostre objectiu que hem de complir i no hem de fer cap guerra a ningú perquè no hi ha cap televisió privada que compleixi aquests objectius. Recordo que Joan Granados, ex-director general meu, sempre deia que la televisió de Catalunya havia de ser la televisió pública i privada a Catalunya perquè no hi ha una televisió privada que emeti en català. Per tant, aquest és un debat que mai no ha arribat a cap conclusió. En tot cas, dit això, jo crec que les televisions públiques -com deia en Les Brown en aquest article que he citat anteriorment- han de continuar com a televisions generalistes però que també han de participar en aquest futur multicanal.

Una de les coses de les quals m'hauria agradat parlar és l'ús. Una de les coses positives que pot tenir aquest futur és que el poder, en certa manera, torna al telespectador, el qual podrà escollir veure una televisió generalista perquè potser li serà més fàcil, però també podrà escollir veure una televisió temàtica del que sigui, o l'informatiu de la manera que vulgui.

Sobre el despotisme lúcid, he parlat de qüestions de servei públic, com educar la gent: els joves perquè no beguin, etc. Les televisions públiques tenen un consell d'Administració que hauria de vetllar per aquests continguts perquè, si no, qui hi vetlla?

JOAN MANUEL TRESSERRAS:

Ha sortit el nom de Neil Postman que és un autor que ha tingut molt èxit en un parell o tres de llibres fins i tot aquí i, em sembla, no crec que en aquest país es pugui afirmar que l'escola sigui millor que la televisió respecte a la seva resolució d'unes funcions socials i educatives que, abans de l'escola, es feien per altres procediments i després s'han fet a través de l'escola. I a la televisió resollem funcions socials que abans es resolien d'una altra manera.

Jo crec que, en general, al món occidental la televisió sol ser millor que la societat. Per exemple, es passen telenoveles amb uns personatges i uns nivells de tolerància bastant per damunt del nivell de tolerància mitjana de la gent i, en canvi, ens passem el dia atribuint a la televisió bona part de les perversions socials. Ens dediquem a explicar què és la televisió i, en canvi, no fem res perquè l'escola ensenyi a veure la televisió i, de fet, som grans experts en veure la televisió i tenim molt criteri. Probablement, no fem cap altra activitat social tan críticament com mirar la televisió, però sabem molt poc sobre què en fa la gent de la televisió i perquè l'usa. El problema no són les hores que la gent està davant la televisió, sinó que, aquelles hores que s'hi passa vol dir que no té res millor a fer. Hi ha problemes socials i no tot és culpa de la televisió. Si mirem la història dels últims anys, el canvi cultural positiu que hi ha hagut no seria comprensible sense la televisió. El franquisme ens va arribar sense televisió i la sortida, en part, es produeix amb televisió controlada pel franquisme. Hi ha moltes contradiccions. A la gent de RAC 105, què els passa? Doncs que és molt difícil de prendre decisions. Les coses no són tan clares, apel·lo constantment al desconeixement que tenim de la naturalesa profunda d'aquests mitjans de comunicació, perquè els atribueix uns efectes i potencials que no

tenen i perdem de vista altres que sí tenen. El que ha de fer, doncs, la RAC és introduir aquesta música que ja no forma part dels *standards* de la gent jove i perdre audiència -perquè aquests joves passaran a escoltar "los 40 principales"- o intentar reduir encara més els quatre discos que encara deuen posar del Lluís Llach i, a base de música americana, augmentar l'audiència. No és fàcil prendre decisions; és molt difícil gestionar aquests mitjans i establir prioritats.

Una cosa és el públic i l'altra és la cosa estatal o governamental. Jo crec que el fet que la televisió pública sigui particularment perversa en aquest moment i sigui governamental no vol dir que no sigui possible pensar en uns mitjans públics que funcionin d'una altra manera i, aleshores, seria caure en una trampa terrible si, el fet que en aquests moments aquestes televisions tinguin només un caràcter, ens fes decidir que, per tant, ja està bé la privada. Perquè, malgrat tot, a través de la televisió privada, mai no podem prendre certes decisions col·lectives, però a través de la pública potser algun dia sí i això és una possibilitat que ens hem de garantir. Aleshores, penso -com en Sergi Schaff- que caldria una televisió més diversificada, però que també en necessitem una de potent per a poder intervenir allà on la iniciativa privada de les classes dirigents d'aquest país no ha dut. Crec que el primer objectiu de la televisió pública aquí és no desaparèixer i poder acabar essent com voldríem que fos.

S'ha parlat també de si la televisió serveix per a produir cultura. Si la cultura és l'alta cultura, és a dir, aquella que passa de l'aristocràcia a la burgesia, la cultura de les coses supèrflues, allò que cal anar 6 anys a aprendre a tocar el piano per a poder tocar el piano, si la cultura és això, aquestes destreses que feien la gent que no tenia feina i per tant s'hi podia dedicar, llavors és veritat, la televisió serveix poc per a això. La televisió ha servit per a massificar això però, ¿es pot impugnar a les classes populars que també vulguin sentir música o allò que els proporciona la televisió? ¿Això és una derrota de la cultura popular o és una conquesta social? És a dir, hauríem de revisar el balanç històric dels

efectes de la cultura de masses. Per què decidim que en el terreny econòmic totes les conquestes, la reducció de la jornada laboral, la presentació sindical, etc. són el resultat de grans pressions i lluites? En el terreny polític acceptem que la representació parlamentària, els partits polítics en la democràcia, és el resultat de grans pressions dels sectors populars. En el camp de la cultura decidim que les classes populars són idiotes i perden. Per què desapareix, de sobte, la lluita, la contradicció en el camp cultural i simplement els veiem com uns consumidors que es deixen entabanar? La gent és molt intel·ligent, tan intel·ligent en la cultura, com en la lluita econòmica i política. El que passa és que tenim una quantitat de prejudicis terribles sobre la cultura de masses, que no vol dir que la cultura de masses és magnífica, no en voldria fer una defensa; vull dir que el balanç és més complicat, més paradoxal i està més ple de contradiccions. Aleshores, la televisió simbolitza i condensa tota aquesta interpretació carregada de prejudicis que fem de la cultura de masses. Alguns d'aquests prejudicis els hauríem de reconsiderar. Si la cultura és la manera de viure (en el sentit antropològic) la televisió és un agent poderosíssim de recreació d'estils de vida. I no és veritat que mirar la televisió sigui "consumir" cultura, sinó que és una manera contemporània de crear cultura. La gent, mirant la televisió, es cansa i fabula i es recrea un imaginari, i tres persones mirant el mateix programa són tres programes diferents perquè depèn d'allò que aquella gent ja té al cap, de com li ha anat el dia, de les seves inclinacions polítiques i de moltes més coses. És a dir, les sensacions que generem, de vegades, d'assumpció, rebuig, assimilació poden ser un procés d'una gran complexitat i això ho hauríem de tenir en compte. Hem d'acceptar que la televisió és un instrument de creació cultural, i que no som milions de bens passius mirant programes de televisió i deixant-nos entabanar. Això és molt important i ho hem de tenir en compte i, per això, la televisió pública ens obre unes possibilitats d'acció que ens hauríem de garantir per al futur i hauríem de vetllar per no perdre-les.

JAUME FERRÚS:

Jo també crec en el cable del futur però, fonamentalment, dic que el cable ja hi és i per això tindrà tanta dificultat el cable que instal·len pels carrers de Barcelona actualment. Els que instal·len el cable no ho fan per competir amb el cable que ja hi ha, no és per donar un servei diferent al que ja està donant el cable existent, per tant, és un posicionament d'una companyia telefònica. I, com que ara no hi haurà solament el cable de Barcelona, sinó que hi haurà altres cables, el nou cable buscarà la comunicació i, posats a fer, el posaran més gruixut i es convertiran en distribuïdors de la televisió per satèl·lit, perquè el cable necessita el satèl·lit per a alimentar els seus continguts. Per tant, el cable existirà i, en un país on el 80% viu col·lectivament (no individualment) i que té instal·lacions col·lectives, el *Direct To Home* (directe a les cases) aquí no pot existir. El que busquen els instal·ladors del cable (que tindran dificultats en aconseguir els seus recursos) és fer la competència telefònica, i això és molt dur. El mateix ha passat a Anglaterra, on els instal·ladors han tingut molta protecció, a França, on el cable tampoc se'n surt, i a Alemanya, l'únic lloc on se n'han sortit perquè els han deixat que tirassin cable sense posar-hi impediments. Aquí ha estat un gran error impedir que Telefònica fes cable, perquè és una important infraestructura del país però té molt poca viabilitat amb les alternatives que s'han buscat.

Quan a Internet a la televisió, no hi crec. Internet és una cosa d'una interactivitat activa, interactivitat de taula, en canvi, la televisió és de butaca. I la interactivitat de la butaca és una interactivitat del comandament a distància i això dóna unes limitacions, intenta satisfer quina interactivitat es vol des de la butaca (les guies electròniques de programació que hi haurà, la tele-compra per impuls...) però la interactivitat de la televisió és una cosa limitada. Moltes vegades es parla de la confluència de l'ordinador i la televisió, i la meua opinió és que aquesta confluència no hi serà. Crec que a les cases hi haurà, davant de la taula (on es necessita una interactivitat) un ordinador que tindrà una televisió dins, i davant de la butaca hi haurà una televisió que tindrà

un ordinador dins, però seran dos productes d'interactivitat diferent. D'interactivitat la gent en vol però amb mesura; creix una generació que en demana més però el cos també s'ha d'habituar a aquestes ofertes tecnològiques i requereix, més de pressa del que ens pensem, arribar a casa i voler saber què hi ha per sopar i la majoria de vegades no volem triar. Així doncs, volem arribar a casa i vol veure la televisió generalista, a veure què donen avui, i els professionals ja hauran triat en funció del que creuen que en aquella hora deu agradar més a la gent. Per tant, el cable i les interactivitats s'han de calmar molt perquè crec que no hi ha tanta demanda i no justifica l'existència d'un cable d'alta capacitat per donar aquest servei.

JOSEP ORIOL PUJOL:

Només hem citat Postman respecte al percentatge, a més, celebros una crítica lúcida perquè valora les altres influències sobre l'infant i posa en el seu lloc el que és la televisió i estic completament d'acord amb el que dèieu. Sí que la televisió és un mitjà educatiu més i hem de tenir consciència que, com a tal, la seva supervivència pot ser l'objectiu principal. Això és cert però un altre objectiu de la televisió podria ser l'educació dels infants.

Col· lecció DEBATS DE L'AULA PROVENÇA
¡ERROR! MARCADOR NO DEFINIDO.

1. *Els mestres, agents del model d'escola.* M. Rúbies, P. Darder, J. Cots. 1989.
2. *Ciutat i habitatge: perspectives per als anys 90.* L. Cantallops, J. A. Solans, M. Ribas Piera. 1989.
3. *El metge davant l'atenció sanitària.* N. Acarín, A. Segura, A. Salgado. 1989.
4. *Els Jocs Olímpics: per què i per a qui?* J. M. Huertas Clavería, J. Cruz, R. Alquézar. 1989.
5. *Les televisions privades des de la perspectiva de la comunicació a Catalunya.* J. M. Forn, J. Gifreu, M. Reixach. 1990.
6. *Els treballadors africans a Catalunya, aspectes socials i culturals.* T. Losada, N. Sastre, J. Soler. 1990.
7. *És possible una defensa no ofensiva d'Espanya? Es pot defensar un país pacifista?* L. M. de Puig, V. Fisas, J. Porta. 1990.
8. *Sindicats i concertació després de la vaga general.* S. Carrasco, S. Aguilar, J. Roca, F. Pindado. 1990.

9. *Enquestes d'opinió: entre la informació i la manipulació.* E. Bonet, J. Estruch, J. Porta. 1991.
10. *Alternatives per a un funcionament més eficaç de l'administració de justícia.* J. Roig. J. L. Jori, J. M. Gasch. 1991.
11. *Àudio-visuals arreu. I a l'escola?* P. Ribera, A. Bartolomé, J. Ferrés. 1991.
12. *Els reptes de l'associacionisme.* M. Ferrés, P. Martínez, F. Pindado. 1991.
13. *Multiculturalitat a les escoles.* R. Cañadell, D. Juliano, J. Pérez, M. Pujol. 1992.
14. *Què se'n fa, dels llibres?* S. Fàbregues, E. Teixidor, J. Terribas, M. Reixach. 1992.
15. *El descrèdit de la política.* S. Cardús, L. Hernández, J. Subirats, J. Porta. 1992.
16. *La Justícia de Menors, una justícia menor?* C. González, J. Funes, L. Ventosa, F. Pindado. 1992.
17. *Unió Europea, cultura i cultures a Europa.* L. V. Aracil. 1993.
18. *El canvi global en el medi ambient des de la dimensió personal i social. Què cal fer i com?* M. Ludevid, P. Pous. 1993.
19. *Mercat de treball, ocupació i competitivitat empresarial.* J. M. Gasch, J. Roca i A. Contijoch. 1993.

20. *L'orientació professional inicial: de la LOGSE a la seva aplicació.* M. Inglès, S. Auberni i J. A. Blasco. 1994
21. *Cinema i llengua a Catalunya.* G. Planella, J. Romaguera i P. I. Fages. 1994
22. *Experiències d'educació en els valors amb adolescents.* R. Grasa, R. Batlle i J. Cela. 1994
23. *Èxit i fracàs escolar en temps de reforma.* J. Casal, O. Homs i J. Trilla. 1995.
24. *ONG per al Tercer Món. Quina solidaritat? Quina coordinació?* I. de Senillosa, G. Serra i J. Soler. 1995.
25. *El futur de la TV pública.* J. Ferrús, J.M. Tresserras i I. Tubella. 1996.